

Terveystieteidenhuollossa on meneillään monenlaista muutosta ja hanketta. Uusimman ehdotuksen toi keskusteluun peruspalveluministeri **Paula Risikko**, joka ehdotti alueellista terveydenhuollon mallia tukauttamaan eri suunnitteluhankkeiden kompurointiin. Lisäksi on tulossa uusi terveyslaki, verotililaki ja päivityksiä mm. lakiin yksityisestä terveydenhuollosta. Vuoden vaihteessa tulee muutoksia alueelliseen valvontaan ja valtakunnalliset luvat mahdollistuvat. Siinä riittää pienellä terveysalan yrittäjällä pähkälitää.

Yksityisessä terveydenhoidossa toimii yli 3.000 yritystä, joilla on lääninhallituksen toimilupa. Julkisuudessa huomio kiinnittyy yleensä muutamaan suureen valtakunnalliseen lääkärikeskukseen, mutta tosiasiasa terveyspalvelualan yritysten keskikoko on alle viisi työntekijää. Suurin yksittäinen toimiala - yli kolmannes kaikista - on fysioterapia ja kuntoutus.

Taantumassa tarvitaan kuntoutusta

Maailman laajuinen taantuma yllätti suomalaiset. Taantumien seurausten alkumainingit alkavat tuntua työelämässä, kun jotkut kaupungit ovat alkaneet säästää työterveyspalveluihin sisältyneen työfysioterapian tarjoamisessa työntekijöilleen. Säästö kohdistuu tämän vuoden budjettiin, mutta sen aiheuttamat kulut kohdistuvat ensi vuoden tulokseen, kun työntekijöiden niska- ja selkävaivat pahenevat ilman hoitoa ja sairauspoissaolot lisääntyvät ja pitenevät.

Yrityksimaailmassa työterveyshuollon onnistuminen fyysisen kunnon ylläpitämisessä jo ymmärrettään, koska sairauskulut tuntuvat suoraan kukkarossa. Eräs koulutusyrittäjä laski, että yhden kouluttajan sairauslomapäivä maksaa heille 250-3000 euroa päivässä työtehtävistä riippuen. Esimerkkinä oli kouluttaja, jonka selkä jymähti illalla niin lukkoon, että hän ei pystynyt tulemaan aamulla koulutusta vetämään. Koska sijaisia ei ole nopeasti saatavissa, yrittäjä joutui maksamaan eri puolilta maata tulleille koulutettaville takaisin koulutusmaksut ja niiden lisäksi vielä matkakorvauksiakin.

Yrittäjä on nyt viritellyt uudentyyppistä yhteistyötä paikallisen fysioterapiayrityksen kanssa varmistukseksi sen, että yrityksen työntekijät pääsevät jatkossa fysioterapeutin tutkittavaksi samana päivänä, kun niska-, selkä ym. ongelmia syntyy. - Yhden fysioterapiakäynnin hinta on 50-65 euroa ja jos sillä voi säästää yhdenkin päivän sairauspoissaolon kustannukset, sijoitus kannattaa, tuumii yrittäjä.

Kelan nettisivuilta on löydettävissä tutkimuksia, jotka kiistatta osoittavat sen, että varhainen puuttuminen tuki- ja liikuntaelinten ongelmiin säästää sairauspäivärahojen määrässä.

Naisvaltaisten alojen hätähuuto: lasten saannin kustannukset saatava yhteiskunnalle

Tyypillinen fysioterapiayrittäjä on nainen (yli 70%), hän on koulutukseltaan fysioterapeutti ja hänellä on töissä kolme fysioterapeuttia. Äitiyslomat, vanhempainvapaat, hoitovapaat ym. poissaolot aiheuttavat yrittäjälle suuria kustannuksia, kuten kaikilla muillakin palveluilla. Lasten saanti on luonnollinen asia: yrittäjällä on yleensä itselläänkin 2-3 lasta, mutta lasten saannista aiheutuvien kustannusten kaatuminen nuoria naisia työllistävien yrittäjien niskaan on kohtuutonta ja asiaan pitää saada nopeasti muutos.

FYSI ry on esittänyt useiden vuosien ajan, että kaikkein kohtuuttomin asia, eli äitiysloman ajalta kertyvä vuosilomakustannus pitäisi maksaa kokonaan Kelasta. Nyt päivärahan ylittävän osan joutuu maksamaan naisten työnantaja. Erityisesti pienissä palvelualan yrityksissä tämä aiheuttaa ongelmia. Kun raha tulee asiakaskäynneistä, yrittäjä joutuu itse tekemään kymmentuntisia työpäiviä saadakseen äitiyslomalaisen kulut maksettua.

Konkreettisenä esimerkkinä on yrittäjä, jonka työntekijä oli useita vuosia poissa töistä, synnytti viisi lasta ja työnantaja (naisyrittäjä, jolla oli kaksi työntekijää) joutui maksamaan vuosilomakorvaukset 5 äitiysloman ajalta työntekijälle, jota hän ei ollut moneen vuoteen nähnytäkään.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on aloittamassa perhevapaita pohtiva työryhmä, joka toivottavasti ottaa kantaa tähänkin asiaan.

Aino Sainio
Päätoimittaja

